

Veřejná ekonomie úvodní přednáška

Doc. JUDr. Ivan Malý, CSc.

O čem to bude?

- Úvodní informace
- Literatura
- Požadavky ke zkoušce
- Cílem vysvětlit hlavně:**
 - **předmět zkoumání VE**
 - **hlavní součásti**
 - **vymezení pojmů a návazností**

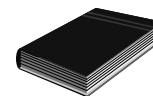
Informace

➤ Najdete (a nejen to) na adrese:

<http://econ.muni.cz/~ivan/>

Literatura

- Strecková, Malý a kol.: Veřejná ekonomie, Computer Press, 1998
- plus doporučená:
 - Sborníky
 - externality
 - sborník ESF
 - veřejný zájem
 - objektivizace výdajů...

Zkouška

- Forma ústní
- Okruhy na adrese <http://merkur.econ.muni.cz/~ivan/>

O čem to (také) bude?

- Svoboda nebo donucení?
- Solidarita, rovnost, spravedlnost, ekvita?
- Bezplatné školství - socialistický relikv?
- Plýtvání veřejnými prostředky nezbytností?
- Deficit státního rozpočtu katastrofou?
- Neplatíme zbytečně vysoké daně?
- Neziskové organizace nás spasí?
- Politická kritéria rozhodování lepší ekonomických?

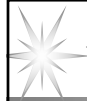
Výukové bloky

Blok	Název	Hl. problémy	Navazuje
1.	základy ekonomie veřejného sektoru	- příčiny existence VS - formy zásahů - teorie statků	EVS TVS
2.	veřejné finance	- veřejná volba - veřejné rozpočty - veřejné výdaje - veřejné příjmy	VF, DS, RVS, EIVS NPO
3.	daňová teorie	- daňové principy - spravedlnost a efektivnost daní	DtaP
4.	ostatní problémy	- nezisk. organizace - řízení veř. sektoru - efektivnost VS	NPO, EIVS, TVS

Cílem je:

- Znat, v jakých činnostech je veřejný sektor zapojen a jak jsou organizovány- *co existuje*
- Rozumět a umět předvídat (pokud je to možné) plné dopady takových vládních zásahů - *jaké to má důsledky*
- Umět hodnotit alternativy - *co doporučit praxi*

V čem je problém?

- Pozitivní versus normativní ekonomie
- rozpor mezi tím, co je (resp. bude) a tím, co by mělo být;
 - problém hodnocení, standardů pro „dobré“;
 - spory o role ekonomů a politiků.

Neshody mezi ekonomy (Stiglitz)

- rozdíly v schopnostech identifikovat opravdu všechny důsledky vládních opatření
- rozdíly v názorech na to, jak vlastně ekonomika funguje
 - stupeň konkurence
 - velikost reakce
- rozdíly v hodnotách

Veřejná ekonomie jako vědní disciplína

- veřejné finance
 - ekonomie blahobytu
 - ekonomie veřejného sektoru
 - makroekonomie
 - národohospodářská politika
- mikroekonomie, demografie, statistika, sociologie, teorie řízení, management

Veřejný a neziskový sektor v moderních ekonomikách

- „od kolébky ke hrobu...“ (a nejen u nás)
- smíšená ekonomika
- vymezení veřejného a neziskového sektoru, charakteristické znaky
- vztahy k soukromému sektoru
- rozsah
- funkce VS

Smíšená ekonomika

- Musgrave: „Moderní ‘kapitalistická’ ekonomika je smíšeným systémem, ve kterém působí vzájemně a současně síly soukromého i veřejného sektoru. Ekonomický systém není ve skutečnosti ani veřejný, ani soukromý, nýbrž je směsí obou sektorů.“

Formy vládních zásahů

- právní rámec
- regulace chování
- výdajová politika (nákupy, dotace, vlastní produkce)
- příjmová politika (daňová politika...)

Co je to veřejný sektor

- Kritéria vymezení veřejného sektoru
 - kritérium financování
 - kritérium vlastnictví
 - legitimita rozhodování

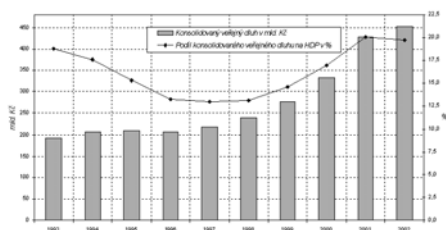

Definice veřejného sektoru

Pro vymezení veřejného sektoru je zcela rozhodující skutečnost, že je financován **z veřejných financí**, z čehož pak vyplývají další významné vlastnosti veřejného sektoru - převažující způsoby:
řízení, rozhodování a kontroly

Podíl výdajů veř. rozpočtů na HDP

(státní rozpočet + místní rozpočty)/HDP

